

Wyrok z dnia 20 sierpnia 2003 r.

II UK 403/02

Ograniczenie ze względu na stan zdrowia możliwości wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami do stanowisk pracy w warunkach zapewniających wyeliminowanie szkodliwego wpływu czynników zewnętrznych, występujących normalnie przy tego rodzaju pracy, oznacza utratę zdolności do pracy w znacznym stopniu w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

Przewodniczący SSN Beata Gudowska Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2003 r. sprawy z wniosku Piotra S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o rentę z tytułu niezdolności do pracy, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 czerwca 2002 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 17 listopada 1999 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. odmówił przyznania wnioskodawcy Piotrowi S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wobec niestwierdzenia takiej niezdolności.

Po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 25 czerwca 2001 r. [...] zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od września 1999 r. na stałe. Sąd ustalił, że wnioskodawca od 4 września 1985 r. do 12 kwietnia 1999 r. pracował jako górnik pod ziemią, kierowca elektrowozu pod ziemią oraz dysponent przewozu dołowego pod ziemią. Od 13 kwietnia 1999 r. do 13 października 1999 r. pobierał rentę szkoleniową i po przekwa-

lifikowaniu uzyskał uprawnienia operatora wózków samojezdnych. Biegły z zakresu otolaryngologii rozpoznał u wnioskodawcy niedosłuch odbiorczy prawostronny znacznego stopnia i niedosłuch odbiorczy lewostronny małego stopnia oraz asymetrię niedosłuchu i stwierdził, że jest on zdolny do pracy operatora wózków widłowych. Biegły lekarz otriatra stwierdził, że wnioskodawca z uszkodzeniem części ślimakowej ucha wewnętrznego po stronie prawej w postaci prawostronnego przytępienia słuchu jest częściowo trwale niezdolny do pracy jako górnik pod ziemią. Może on wykonywać pracę operatora wózków widłowych, jeżeli natężenie hałasu nie przekracza 85 decybeli. Wnioskodawca jest zdolny do pracy na wózkach z silnikiem elektrycznym niestwarzającym zagrożeń akustycznych, natomiast praca na wózkach z silnikiem spalinowym naraża go na nadmierny hałas. Sąd podzielił opinię biegłego z zakresu otriatrii i uznał, że wnioskodawca trwale utracił zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji również po przekwalifikowaniu. Nabył on kwalifikacje w zakresie obsługi wózków widłowych zarówno zasilanych spalinowo, jak i elektrycznie. W obecnej sytuacji na rynku pracy, poszukujący pracy nie może stawiać warunków na jakim sprzęcie ma pracować a jaki jest przeciwwskazany ze względu na stan zdrowia. Takie zastrzeżenia dyskwalifikują go już na wstępie jako potencjalnego pracownika. Wózki widłowe zasilane elektrycznie są kosztowne w eksploatacji i w zasadzie są na wyposażeniu hipermarketów. Większość zakładów pracy dysponuje tańszymi w eksploatacji wózkami widłowymi z silnikiem spalinowym. Wnioskodawcy przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż spełnił wszystkie warunki wymagane przepisem art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), w tym warunek niezdolności do pracy.

Apelacja organu rentowego od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 18 czerwca 2002 r. [...]. Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i podzielił jego pogląd prawny. Uznał, że wnioskodawca jest niezdolny do pracy górnika zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i nie odzyskał zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przeszkolenie powinno dawać mu możliwości pracy w nowym zawodzie zarówno na wózkach o napędzie spalinowym, jak i elektrycznym. Przekwalifikowanie zawodowe nie może dawać jedynie teoretycznych możliwości zatrudnienia i to jeszcze w bardzo wąskiej dziedzinie.

Wyrok ten zaskarżył kasacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. i wskazując jako podstawę kasacji naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 57 w związku z art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji organ rentowy podniósł, że niezdolność do pracy powinna być oceniana w oparciu o przepisy art. 12 i 13 ustawy o emeryturach i rentach. Sprawa dotyczy młodego 36-letniego mężczyzny po przekwalifikowaniu. Zdobył on nowe kwalifikacje operatora wózków widłowych i w tym zakresie jest zdolny do pracy. Nie można uznać w takiej sytuacji trwałej niezdolności do pracy. Argument o obecnej sytuacji na rynku pracy nie może stanowić przesłanki do przyznania renty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 393¹¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia kasacją oraz jej podstaw. W sytuacji, gdy podstawą kasacji jest wyłącznie naruszenie prawa materialnego, rozpoznanie kasacji ogranicza się do zbadania, czy w ustalonym w zaskarżonym wyroku stanie faktycznym przepisy prawa materialnego zostały zastosowane właściwie i czy wykładnia ich jest prawidłowa. Stan faktyczny jest taki, że wnioskodawca z powodu zmian chorobowych jest niezdolny do pracy w swoim zawodzie, natomiast w zawodzie, który uzyskał po przekwalifikowaniu, zdolność do pracy jest zachowana tylko przy zapewnieniu mu odpowiednich do stanu zdrowia warunków pracy.

Przepis art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi, że częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zgodnie z art. 13 ust. 1 przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu i możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy. Ta ostatnia kwestia dotyczy możliwości zdrowotnych i słusznie zarzuca się w kasacji, że sytuacja na rynku pracy nie może być rozstrzygająca dla uznania istnienia lub braku niezdolności do pracy. Jednakże oceniając niezdolność do pracy przy uwzględnieniu stopnia

naruszenia sprawności organizmu i możliwości zdrowotnych podjęcia pracy Sąd Apelacyjny dokonał prawidłowej wykładni powołanych przepisów. Ograniczenie ze względu na stan zdrowia możliwości wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami do stanowisk pracy w warunkach zapewniających wyeliminowanie szkodliwego wpływu czynników zewnętrznych, występujących normalnie przy tego rodzaju pracy, oznacza utratę zdolności do pracy w znacznym stopniu w rozumieniu art. 12 ust. 3. Skoro wnioskodawca, posiadający kwalifikacje operatora wózków widłowych, nie jest zdolny do wykonywania pracy na wszystkich wózkach i pracę może wykonywać tylko przy zapewnieniu mu specjalnych warunków, został on słusznie uznany za częściowo niezdolnego do pracy. Wnioskodawca spełnił więc wymagany przepisem art. 57 powołanej ustawy warunek niezdolności do pracy i zarzut niewłaściwego zastosowania tego przepisu okazał się również niezasadniony.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 393¹² k.p.c. oddalił kasację jako pozbawioną usprawiedliwionych podstaw.

=====